

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja ziņnesis

2012. gada **JŪNIJS**

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM), Pils laukums 3 (Rīgas pili, 3.stāvā); tālrunis: 67221357. Ekspozīciju darba laiks: pirmdien – slēgts; otrdien – svētdien no 10.00 līdz 17.00, trešdien līdz 18.00.

www.lnvm.lv

LNVM nodaļa „DAUDERI”, Sarkandaugavas iela 30, Rīga, LV- 1005; tālrunis: 67392229. Ekspozīciju darba laiks: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien - svētdien no 11.00 līdz 17.00. www.lnvm.lv

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS, Āraiši, Amatas novads, LV 4140; tālrunis: 64107080; 26567912. Darba laiks līdz 1.novembrim: pirmdien – svētdien no 09.00 līdz 19.00. Ekspozīciju darba laiks no 1. novembra: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien – svētdien no 10.00 līdz 16.00. | www.lnvm.lv

kalendārs / 2012. g. jūnijs

Izstādes

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā:
laiks: līdz 17. jūnijam

- **izstāde „Amatu māksla. Tradīcijas un tehnikas”**
laiks: no 8. jūnija līdz 9. septembrim
- **JAUNUMS! izstāde „Napoleona laiks un Latvija”**
pastāvīgās izstādes
- **„Sakrālā māksla”, „Muzeja skolas klase”.**

vieta: LNVM nodaļa „DAUDERI”

pastāvīgās izstādes

- **„Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, „Gaida Graudiņa kolekcija”, „Dauderu” vēsture”.**

vieta: LNVM nodaļa Āraišu arheoloģiskais muzejparks

laiks: 9. jūnijā no plkst. 13.00 līdz plkst. 17.00

- **Primitīvo prasmju un arhaisko iemaņu diena LNVM arheologa Artūra Tomsona vadībā.**
Seno distances ieroču lietojums, to izmēģināšana un izgatavošana.
laiks: 17. jūnijā no plkst. 14.00 līdz plkst. 16.00
- **Zāļu dienā Koka kausiņu grebšanas darbnīca amatnieka Edgara Viņķeļa vadībā un pļavas ziedu vainagu pīšana ezerpilī, arī siera siešana.**

LNVM fotogrāfiju un dokumentu izstāde

vieta: Latvijas Republikas Saeimas bibliotēka

laiks: līdz 7. novembrim

- **izstāde „Latvijas Republikas parlamentārisma aizsākumi”.**

Izstādē apskatāmi dokumenti un fotogrāfijas, kas sniedz ieskatu Tautas padomes darbībā, atspoguļo Satversmes sapulces vēlēšanas un tās darbu līdz Latvijas Republikas Satversmes izstrādei un 1. Saeimas vēlēšanām.

Pieteikties Saeimas Kancelejas Protokola nodaļā pa tālruni 67087353 vai sūtot pieteikumu uz e-pastu: ekskursijas@saeima.lv. Apmeklējuma laiks tiks saskaņots.

jaunieguvumi / 2012. g. maijs

Jaunas liecības par latviešiem ASV muzeja krājumā

LNVM starptautiskā projekta “Apaļais galds” ietvaros notikušās skolēnu apmaiņas vizītes laikā Filadelfijā, ASV, Latvijas un ASV skolēni, skolotāji un LNVM darbinieki apmeklēja Filadelfijas Brīvo latvju biedrību. Tā ir vecākā latviešu biedrība ārpus Krievijas impērijas un, ņemot vērā biedrību darba pārtraukumu Latvijā, arī visilgāk bez pārtraukumiem pastāvējusī latviešu

organizācija pasaulē.

Biedrības prezidents Kārlis Bērziņš Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam uzdāvināja

1928. gadā izdoto

brošūru ar biedrības

statūtiem un citiem

dibināšanas

dokumenti, kā arī

Filadelfijā izdotu

atklātņu latviešu valodā

ar Filadelfijas latviešu aktīvistiem pie ASV vēsturē ikoniskā Brīvības zvana (*Liberty Bell*) 1920. gada 18. novembrī. Liecības par latviešiem Ziemeļamerikā pirms 2. pasaules kara latviešu emigrācijas vēstures kontekstā uzskatāmas par īpaši vērtīgām.

Dāvina 20. gs. 40. gadu un pēckara laika priekšmetus

Uz LNVM Vēstures departamenta aicinājumu dāvināt muzejam priekšmetus, kas saistīti ar Otro pasaules kara un pēckara laiku, saņemti vairāki piedāvājumi no Rīgas, Saldus, Skrundas un Valmieras. Divas veļas mazgājamās mašīnas – „Rīga-8” un „Rīga-60” jau nogādātas muzejā. Savukārt Otrā pasaules kara laika priekšmetu kolekciju papildina jaunieguvums no Valmieras - zīdaiņa apģērba komplekts. Jaciņa, cepurīte un zeķītes, kas darinātas Ģirtam Stūrniekam, dzimušam 1943. gada 21. novembrī Rīgā.

Bez maksas apmeklējums / darbalaika izmaiņas maijā

Katra mēneša pēdējā sestdienā ieeja Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā par brīvu. Jūnijā – 30. jūnijs.

Izstāde „Napoleona laiks un Latvija”

Jaunā izstāde LNVM skatāma no 9. jūnija līdz 9. septembrim. Tajā atainota spilgta 19. gs. vēstures epizode, kad 1812. gada vasarā Krievijā iebruka Napoleona armija un karadarbība norisinājās arī tagadējā Latvijas teritorijā.

Par dramatiskajiem notikumiem Rīgā, kad naktī no 11. uz 12. jūliju tika nodedzinātas Pēterburgas un Maskavas priekšpilsētas, izstādē stāstīs nezināma autora 19. gs. pirmajā pusē gleznotie Rīgas skati un citas vēstures liecības no muzeja krājuma. Ekspozētās gleznas, gravīras, militārie formas tērpi, Napoleona karagājieniem un nozīmīgākajām kaujām veltītās medaļas un

sadzīves priekšmeti ļaus apmeklētājiem pilnībā iejusties tā laika Eiropas politisko notikumu norisēs.

Attēli: 1. Karls Sigismunds Valters.

Ģenerālfeldmaršala Mihaela Andreasa Barklaja de Tolli portrets. 1820. g.

2. Nezināms mākslinieks. Rīgas Pēterburgas priekšpilsētas nodedzināšana 1812. g. naktī no 11. uz 12. jūliju. 19. gs. pirmā puse

13. jūnijā projekta “Apaļais galds” noslēguma pasākums

Jūnijā noslēgsies vairāk kā pusgadu ilgušais starptautiskais projekts “Apaļais galds”. Tā ietvaros skolēni no trim Latvijas skolām sagatavojuši vairāk kā 60 video intervijas par Trešās Atmodas vēsturi un sabiedrībai aktuāliem jautājumiem mūsdienās, aktīvi sadarbojušies ar saviem vienaudžiem ASV. Notikusi arī ASV skolēnu apmaiņas vizīte Latvijā un Latvijas skolēnu vizīte Filadelfijā.

Projekta rezultātā top ceļojošā izstāde “Mēs, tauta”, kurā atspoguļota līdzdalības nozīme un pārmaiņas sabiedrībā pēdējo 25 gadu laikā. Izstāde gatavota, sadarbojoties ar skolēniem no projekta partneru skolām un nākotnē arī paredzēta izmantošanai skolās. Tās sagatavošanā izmantoti gan projekta ietvaros skolēnu savāktie materiāli, gan arī LNVM krājums.

Noslēguma pasākumā būs iespēja noskatīties arī skolēnu sagatavotos video, dokumentālu video materiālu par projektu “Apaļais galds” un tajā risinātajiem jautājumiem.

Izstādē par Hanzas savienību priekšmeti no Latvijas

Drīzumā Lineburgas Austrumprūsijas muzejā (*Ostpreußisches Landesmuseum Lüneburg*, Vācija) tiks atklāta Hanzas savienības vēsturei veltīta izstāde „Pazīstamais tālums (svešums) – komunikācija un mobilitāte Hanzas savienības telpā” (*Vertraute Ferne – Kommunikation und Mobilität im Hanseraum*). Tajā tiks izstādīti priekšmeti no dažādām Hanzas savienības pilsētām, arī no Rīgas un Cēsīm.

Cēsu mūra pils izrakumos iegūti glazēti krāsns podiņi ar Mārtaņa Lutera attēlu profilā. Viens no tiem dzeltenīgi glazēts, otrs – zaļi glazēts. Podiņi acīmredzot darināti Livonijā pēc gravīru paraugiem. Tajos ievērojamais reformators attēlots profilā, galvā berete, tērpts platos svārkos. Attēlu ieskauj lauru vainags un uzraksts MARTINVS LVTER. Šie atradumi datējami ar 16. gs. vidu.

Savukārt Rīgas pils izrakumos iegūts no Reinzemes importēts akmens masas kauss. Tas ir slaidis, augsts, uz augšu sašaurināts

alus kauss, tam bijusi osa un metāla vāks. Vācu valodā šādiem kausiem ir speciāls nosaukums *Schnelle* – ātrais. Viena no ievērojamākajām minēto kausu ražošanas vietām 16. gs. bijusi Zīgburga (*Siegburg*), te darinātajiem kausiem raksturīgs bagātīgs reljefs rotājums. Rīgā atrasto kausu rotā reljefi trīs netikumu – dusmu, skaudības un negausības – alegoriju attēli. Trīs arkās uz pilsētas vai lauku ainavas fona attēlotas trīs spārnotu sieviešu figūras, kuras papildina minētos netikumus raksturojoši dzīvnieku un priekšmetu attēli un uzraksti. Jādomā, ka attēli veidoti pēc 16.gs. vidū populāram gravīrām.

Līdz jūnija vidum izstāde par Japānas amatu mākslu

Līdz 17. jūnijam Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā aplūkojama izstāde "Amatu māksla. Tradīcijas un tehnikas". Tā tapusi LNVM sadarbojoties ar Japānas vēstniecību Latvijā un Japānas fondu.

Izstādē var iepazīties ar divu veidu japāņu amatniecības izstrādājumiem: darinājumiem no keramikas, tekstila, metāla, lakas, koka, bambusa un papīra.

Šiem ikdienas priekšmetiem gadsimtu ritumā tradicionāli bijusi nozīmīga loma visu Japānas reģionu iedzīvotāju dzīvē. Papildus tiem apkopoti arī tradicionālās amatniecības tehnikā tapuši mākslas darbi, kas no atbilstīgiem autentiskiem materiāliem un ar senajām darba metodēm radīti profesionālo amatu meistarību darbīcās. Šiem priekšmetiem ir mākslas darbu vērtība.

Izstāde "Amatu māksla. Tradīcijas un tehnikas" ir jau trešā, kas LNVM tiek izrādīta sadarbībā ar Japānas vēstniecību Latvijā. 2008. gadā muzejā bija skatāma izstāde "Raugoties modernajā pasaulē: Japānas fotogrāfija no 1970.gadiem līdz mūsdienām", bet 2009. gadā - "Āzijas dvēsele un mana sirds. Japānas klasiskā glezniecība Ņihonga".

Muzeja priekšmeti izstādē Liepājā

LNVM Vēstures departamenta Lietisko avotu kolekcijas priekšmeti papildina Liepājas muzeja rotaļlietu izstādi „Lellīte Lolīte un draugi”, iekārtotu ekspozīcijā „Liepāja okupācijas režīmos”. No LNVM krājuma apskatāmi divi bērnu trīsriteņi un rotaļlietas - 20. gs. 60. gadu koka klucīši ar krāsainiem attēliem, automašīnas, leļļu trauki u.c., kopā 50 priekšmeti.

28. jūlijā notiks tradicionālie Āraišu svētki

Jau ceturto gadu Āraišu arheoloģiskā muzejparka rīkos „Āraišu svētkus”.

Tie būs veltīti karošanas un kara vīra tēmai, jo Āraišu ezerpils izpētes gaitā tika konstatēts, ka tās teritorija bijusi nocietināta ar aizsargbūvi. Tāpat ar karošanas tēmu saistās arī muzejparka teritorijā esošās Livonijas laika pilsdrupas.

Pasākuma laikā notiks gan zinātniskie lasījumi, amatu un arheoloģisko eksperimentu demonstrējumi u.c. aktivitātes, gan kultūras pasākumi – koncerti, deju programmas un vietējo amatnieku tirdziņš.

Informācija draugiem.lv, facebook, tviterī un vimeo

Jaunāko informāciju par izstādēm, pasākumiem un norisēm LNVM var uzzināt, sekojot tā profilam draugiem.lv (Latvijas Nacionālais vēstures muzejs), tviterī (LV_vest_muzejs), facebook.com (Latvijas Nacionālais vēstures muzejs).

Tāpat sociālajos tīklos var sekot Āraišu arheoloģiskajam muzejparkam:

facebook.com - Arais Lake fortress, tviterī – araisimuseum,

flickr.com - Arais Lake fortress, vimeo - AraisLake fortress.

„Dauderi” tviterī - Dauderi_LNVM, facebook.com – Dauderi Lnvm,

kā arī draugiem.lv (dauderi.lv)

Latvijas skolēni un LNVM darbinieki viesojās Filadelfijā

No 28. aprīļa līdz 6. maijam LNVM un Nacionālā Konstitūcijas centra (Filadelfija, ASV) starptautiskā sadarbības projekta “Apaļais galds” ietvaros 18 cilvēku grupa no Latvijas apmeklēja Filadelfiju. Apmaiņas vizītē piedalījās 12 skolēni no projekta partneru skolām (Rīgas Kultūru vidusskola, Rīgas 10. vidusskola un Lizuma vidusskola), vēstures skolotāji, un LNVM speciālisti Toms Ķikuts, Astrīda Burbicka un Ilze Zīberte-Ķikute. Aprīļa sākumā Latviju apmeklēja skolēni un Nacionālā Konstitūcijas centra darbinieki no Filadelfijas.

Filadelfijā Latvijas skolēniem bija iespēja iepazīties ar savu vienaudžu - projekta partneru skolas ikdienu. Skolēni un muzeja darbinieki iepazinās arī ar Nacionālā Konstitūcijas centra darbu un tā piedāvātajām izglītības programmām.

Līdzīgi kā projekta “Apaļais galds” ietvaros Latvijā, arī Filadelfijā tika īstenots brīvprātīgs, skolēnu plānots palīdzības projekts. ASV skolēni bija izvēlējušies popularizēt programmu veselīgas ēšanas veicināšanai Filadelfijas skolās un kopā ar Latvijas vienaudžiem strādāja skolas virtuvē.

Vizītes laikā abu valstu skolēni arī turpināja darbu pie projektu dokumentējoša video materiāla izstrādes, kā arī apmeklēja ASV Valsts departamentu Vašingtonā.

Latvijas un Filadelfijas skolēni savu darbu prezentēja arī 4. maija svinīgajā pasākumā Filadelfijas Brīvo latvju biedrībā, kas šogad svin 120 g. jubileju.

Starptautiskais projekts “Apaļais galds” notiek ASV Valsts departamenta finansētās

programmas *Museum and Communities Collaboration Abroad (MCCA)* ietvaros un tā galvenais mērķis ir pētīt pilsoniskās līdzdalības vēsturisko un mūsdienu pieredzi abās projekta dalībvalstīs.

Attēlā: „Apaļais galds” apmaiņas vizītes dalībnieki no Latvijas kopā ar projekta partneriem ASV pie Nacionālā Konstitūcijas centra Filadelfijā.

- Ziņu kanāla sižets par Latvijas un Filadelfijas skolēnu brīvprātīgo palīdzības projektu: <http://www.youtube.com/watch?v=GIWFT3HOIcc>

Muzeju nakts Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā

Šāgada Muzeju nakts ietvaros apmeklētājiem bija iespēja apskatīt jaunatklāto izstādi "Amatu māksla. Tradīcijas un tehnikas", kurā aplūkojami Japānas amatu mākslas darinājumi. To sadarbībā ar LNVM organizējusi Japānas vēstniecība Latvijā un Japānas fonds. Muzeju naktī LNVM Rīgas pilī apmeklēja vairāk kā 5500 interesentu.

Muzeju nakts dienā LNVM divi pasākumi bērniem

19. maijā plkst. 12.00 un 15.00 LNVM sadarbībā ar Rīgas Kultūru vidusskolu organizēja divus pasākumus bērniem. Uz tematisko pasākumu „Origami” ieradās teju 100 vecāki ar pirmskolas un sākumskolas vecuma bērniem. Papīra locīšanas mākslu japāņu tradīcijās demonstrēja un mācīja Rīgas Kultūru vidusskolas skolotājs Tengyo Kura kopā ar saviem latviešu audzēkņiem no RKV.

Arī otrs pasākums, veltīts japāņu kaligrāfijai, pulcēja plašu interesentu skaitu – vairāk kā 120 vecāku ar jaunāko klašu bērniem. Ar japāņu rakstības mākslu iepazīstināja jau pieminētais skolotājs Tengyo Kura, asistēja RKV latviešu audzēkņi.

Abas norises atbalstīja Japānas vēstniecība Latvijā, Rīgas Kultūru vidusskola, LU Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte.

Muzeju nakts „Dauderos” un Āraišu arheoloģiskajā muzejparkā

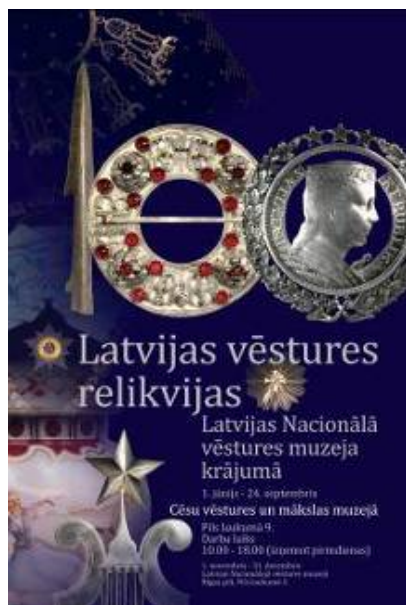
„Dauderos” apmeklētāji varēja aplūkot patstāvīgās ekspozīcijas „Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, „Gaida Graudiņa kolekcija”, „Dauderu” vēsture”, un arī Aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra "Saule" Ezera filiāles iemītnieku darbu izstādi "Zils zirgs zirņos". Muzeju nakts gaisotni radīt līdzēja baleta studijas „Etīde” dalībnieki, deju grupas „Con Brio” un „Karuselis”, varēja skatīt arī flamenko priekšnesumus. Sportiskas aktivitātes papildināja Vizbulišu pļava – radošās darbnīcas pagalmā. „Saules mājas” koris dziedāja dziesmas kopā ar apmeklētājiem. Pasākumu atbalstīja aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra "Saule" Ezera filiāle, bērnu un jauniešu centrs „Laimīte”.

Āraišu arheoloģiskajā muzejparkā no plkst. 19.00 – līdz 01.00 varēja piedalīties Muzeju nakts pasākumā „Lielā Āraiša noslēpumi”. Tautas vērtes kopa „Dzietī” ieskandināja savu piecpadsmito ezerpils sezonu. Interesenti varēja iepazīt Āraišu ezera un krasta augus bioloģes Ilzes Čakares vadībā. Par Āraišu ezera iemītniekiem - par dzīvību ūdenī stāstīja Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas vecākais Valsts vides inspektors Jānis Pērle, par zivīm - biologs Kaspars Abersons. Vakarā Āraišu pilsdrupās skanēja meiteņu kora „Con Anima” balsis. Tika runāts arī par noslēpumos tītajiem daudzajiem Vidzemes ezeriem, bet bērniem visa vakara garumā bija iespēja zīmēt Āraišu ezera lielāko zivi. Pasākumu atbalstīja Gaujas Nacionālais parks, Amatas novada dome, Cēsu 1. pamatskola un Zemessardzes 27. kājnieku bataljons.

LNVM izstāde „100 Latvijas vēstures relikvijas” Cēsīs

29. maijā Cēsu vēstures un mākslas muzejā, restaurētajā Cēsu Jaunajā pilī, atklāja Latvijas Nacionālā vēstures muzeja veidoto izstādi „100 Latvijas vēstures relikvijas”. Līdz ar izstādes atklāšanu notika arī grāmatas „100 Latvijas vēstures relikvijas” atvēršana. Grāmatā katras relikvijas attēlu papildina stāsts par tās tapšanu un likteni. Grāmata izdota, pateicoties a/s „Lauku Avīze” atbalstam un patiesai interesei par Latvijas vēsturi. Izstāde Cēsīs būs atvērta līdz šā gada 24. septembrim.

No 1. novembra „100 Latvijas vēstures relikvijas” būs skatāmas Rīgas pilī.

LNVM pirmsākumi sakņojas Pirmās atmodas ideālos un uzstādījumos. Muzejs dibināts 1869. gadā kā Rīgas Latviešu biedrības Zinību komisijas muzejs. Vairāk kā 140 darbības gados muzejam vairākas reizes mainīts nosaukums, taču nav mainījies tā pastāvēšanas galvenais mērķis - Latvijas valsts un tautas

interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules garīgās un materiālās kultūras liecības no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām.

Šodien muzejs ir pasaulē lielākā Latvijas vēstures liecību krātuve, te tiek glabāti vairāk kā 1 miljons muzejisku priekšmetu - dažādu laikmetu vēstures apliecinājumu, kas atspoguļo Latvijas un latviešu vēsturi no pirmo cilvēku ienākšanas līdz mūsdienām.

Izstāde „100 Latvijas vēstures relikvijas” ir muzeja veidots stāsts par Latvijas vēstures svarīgākajiem pieturas punktiem. Izstādē kā relikvijas iekļauti priekšmeti, kam ir neapšaubāma nozīme Latvijas vēsturē, kas svarīgi nacionālai un kultūrvēsturiskai identitātei, kas savā ziņā ir pirmie vai vienīgie.

Atbalsts konkursam „Vēsture ap mums”

Jau vairākus gadus Latvijas Nacionālais vēstures muzejs atbalsta starptautisku skolēnu radošo un pētniecisko darbu konkursu „Vēsture ap mums”. Latvijā to rīko Vēstures skolotāju biedrība sadarbībā ar starptautisko [Eustory](#) tīklu (History Network of Young Europeans). Konkursa mērķis ir veicināt skolēnu interesi par Latvijas vēsturi, kā arī sekmēt kritiskās domāšanas, avotu analīzes prasmju un radošo spēju attīstīšanu.

Arī šogad konkursa noslēguma pasākumā Rīgas Latviešu biedrībā 26. maijā muzeja balvas – Laimas Grīnbergas grāmatu „Par centību” saņēma trīs skolotāji-konsultanti par atbalstu savu audzēkņu darbu sagatavošanā: Talsu Valsts ģimnāzijas skolotāja Antra Grūbe par atbalstu Ievas Kropovas pētnieciskā darba „Mums visiem viena saule” sagatavošanā, Krāslavas Valsts ģimnāzijas skolotāja Viktorija Nalivaiko par atbalstu Mairitas Metlovas pētnieciskā darba „Trimdinieces Rutas Osīts Antonas liktenis” sagatavošanā un Limbažu Novada ģimnāzijas skolotāja Ija Puisāne par atbalstu Laumas Ances Umules pētnieciskā darba „Ģimenes vēstures albums: vēstules no Sibīrijas” sagatavošanā.

Numismāti konferencē Lietuvā

No 23. līdz 25. maijam Viļņā notika Lietuvas Nacionālā muzeja un Baltijas numismātu asociācijas kopīgi rīkotā starptautiskā konference „Numismātiskās kolekcijas: Lietuvas un ar to vēsturiski saistīto valstu mantojums - atklājumi izglītībai un zinātnei”.

Konference iekļāvās Lietuvas Republikā izsludinātā Muzeju gada pasākumu ietvaros. Tajā piedalījās 55 dalībnieki no Lietuvas, Latvijas, Igaunijas, Polijas, Baltkrievijas,

Ukrainas, Krievijas, Zviedrijas un Somijas. Kopumā tika nolasīti 52 referāti, kuros numismāti un arheologi risināja plašu tēmu loku, saistītu ar numismātisko kolekciju veidošanās vēsturi, to likteņiem, izmantošanas iespējām.

Konferencē ar referātiem piedalījās arī LNVM Vēstures departamenta pētniece Kristīne Ducmane, Arheoloģijas departamenta pētnieks Vitolds Muižnieks, faleristikas un medaļu kolekciju galvenā glabātāja Laima Grīnberga un monētu, bonistikas un depozītu kolekciju galvenā glabātāja Anda Ozoliņa.

Attēlos: 1. Referātu lasa LNVM faleristikas un medaļu kolekciju galvenā glabātāja Laima Grīnberga. 2. Par Lietuvas bankas muzeja jauno ekspozīciju stāsta Vincas Ruzas (no kreisās).

Jūrmalas vidusskolēni prezentē „Virtuālās izstādes”

Otro gadu pēc kārtas LNVM un Jūrmalas Valsts 1. ģimnāzijas 10.-12. klašu audzēkņi īsteno kopīgu projektu. 29. maijā noslēguma pasākumā jaunie jūrmalnieki rādīja grupās izstrādātas virtuālās prezentācijas par 3 izcilu latviešu mākslinieku – J.Kazāka, J. Grosvalda, A.Čiruļa darbību laika posmā no 1914. līdz 1921. gadam Pirmā pasaules kara un Latvijas valsts veidošanās kontekstā.

Uzdevums bija apgūt priekšmetu un mākslas darbu izstādīšanas noteikumus, iepazīt izstāžu modelēšanas māku, un izveidot interaktīvai nodarbībai piemērotu digitālu vēstījumu. Vidusskolēni demonstrēja mūsdienīgu, atraktīvu skatījumu uz šāda satura darba izveidi, apliecināja moderno tehnoloģiju pārzināšanu un tika atzinīgi novērtēti no muzeja speciālistu puses.

Piedāvājumi

Skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm piedāvā šādas ceļojošās izstādes:

- „Valsts, zeme, tauta”
- „Latvija Brīvības cīņu laikā. 1918. – 1921.”
- „Baltijas brīvības ceļš”
- „Patiesība par Lielvārdes jostu?”
- „Rīgas naudai - 800”

Ceļojošo izstāžu eksponēšanas maksa par 1 dienu – 3 Ls.

Sākumskolas audzēkņu grupām

VIETA: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā

- „Mana mīļākā rotaļlieta” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni uzzina, ar kādām rotaļlietām bērni spēlējās pirms 10, 100 un 1000 gadiem);
- „Kā dzīvoja senie ļaudis” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar seno cilvēku dzīvesveidu akmens, bronzas un dzelzs laikmetā);
- „Ceļojums laikā no ledus laikmeta līdz 19. gs.” (programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar cilvēku dzīvi akmens, bronzas un dzelzs laikmetā un latviešu tradicionālo kultūru un dzīvesveidu 19. gs.);
- „Kā Pastariņam skolā gāja” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni uzzina, kā mācījās zemnieku bērni 19. gs.);
- „Ābece – mana pirmā mācību grāmata” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar pirmajām latviešu ābecēm);
- „Cimos pie zemnieka un muižnieka” (muzejpedagoģiskā programma, kura iepazīstina ar zemnieku un muižnieku dzīvesveidu 19. gs.);
- „Latviešu gadskārta” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni var iepazīties ar latviešu gadskārtas svētkiem, ticējumiem);
- „Mana Latvija” (muzejpedagoģiskā programma, kurā skolēni uzzina par Latvijas Republikas dzimšanas dienu un Lāčplēša dienu).

Pamatskolas un vidusskolas audzēkņu grupām:

VIETA: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā.

- „Latvijas senvēsture” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „Latvija viduslaikos” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.
- „Viduslaiku bruņinieki” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar Rīgas pils vēsturi, bruņinieku ieročiem, dzīvesveidu. Skolēniem ir iespēja iejusties nelielā bruņinieku svētku ainā, izmantojot viduslaiku tērpu un apbruņojuma atdarinājumus) P/sk., V/sk.;
- „Viduslaiku pilsēta – Rīga” (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;

- **„Senā skola un rakstība”** (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar to, kā bērni mācījās skolā 19. gs.); P/sk.
- **„Ornaments, zīme, simbols Latvijā”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- **„Apģērbs gadsimtu gaitā Latvijas teritorijā”** (no akmens laikmeta līdz 19. gs. beigām) (tematiskā ekskursija pamatekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Rotaslietu attīstība Latvijā līdz 17. gs.”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- **„Kurzemes un Zemgales hercogiste hercoga Jēkaba valdīšanas laikā”** (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Tautastērpi Latvijas novados”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- **„Zemnieku un muižnieku dzīvesveids 18. – 20. gs. sāk.”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Mode un uzvedības kultūra 17. – 20. gs”** (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Sakrālā arhitektūra un māksla 14. – 18./19. gs. mijā”** (muzejpedagoģiskā programma vidusskolas klasēm, darba lapas) V/sk.;
- **„Jugendstila interjers, rotas, aksesuāri”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) V/sk.
- **„Naudas vēsture Latvijā”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- **„Heraldika un ģerboņu vēsture Latvijā”** (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar heraldikas principiem, ģerboņu vēsturi Latvijā, Latvijas Republikas ģerboņa izveidi, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Latvijas Republika. 1918. – 1940. g.”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- **„Latvijas valstiskās neatkarības zaudēšana”** (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.

Informācija, ekskursiju un muzejpedagoģisko programmu pieteikšana:

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Pils laukums 3 (Rīgas pilī, 3. stāvā); tālrunis: 67221357.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

LNVM nodaļa „DAUDERI”

Sarkandaugavas iela 30, Rīga, LV- 1005; tālrunis: 67392229.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS

Āraiši, Amatas novads, LV 4140; tālrunis: 64107080.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

Cenrādis

Muzeja pamatekspozīciju, izstāžu un teritorijas apmeklējums			
1.1.	PAMATEKSPOZĪCIJAS APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.1.1.	pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.1.2.	skolēniem	1 persona	0,50
1.1.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.1.4.	ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem)	1 apmeklējums	2,50
1.2.	MUZEJA VEIDOTAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.2.1.	pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.2.2.	skolēniem	1 persona	0,50
1.2.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.2.4.	ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	2,50
1.3.	VIESIZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.3.1.	pieaugušajiem	1 persona	2,00
1.3.2.	skolēniem	1 persona	0,50
1.3.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,00
1.3.4.	ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	2,50
1.4.	PAMATEKSPOZĪCIJAS UN MUZEJA VEIDOTU TEMATISKU IZSTĀŽU APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.4.1.	pieaugušajiem	1 persona	3,00
1.4.2.	skolēniem	1 persona	0,80
1.4.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	1,50
1.4.4.	ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	3,80
1.5.	Ekskursija muzeja krātuvē (grupā līdz 10 personām)	1 persona	10,00
1.6.	Gida pakalpojumi muzeja ekspozīcijās un izstādēs (grupā ne vairāk kā 30 personas) līdz 60 minūtēm		
1.6.1.	latviešu valodā	1 grupa	5,00
1.6.2.	svešvalodā (angļu, krievu, vācu valodā, izņemot krievu valodu 1.–9.klašu skolēniem)	1 grupa	10,00
1.6.3.	krievu valodā 1.–9.klašu skolēniem	1 grupa	5,00
1.7.	„DAUDERU” PARKA BRĪVDABAS IZSTĀDES APMEKLĒJUMS (ar PVN)		
1.7.1.	pieaugušajiem	1 persona	0,50
1.7.2.	skolēniem	1 persona	0,20
1.7.3.	studentiem, pensionāriem	1 persona	0,40
1.7.4.	ģimenes biļete (1–2 pieaugušie ar 1–2 bērniem vai viena daudz bērnu ģimene)	1 apmeklējums	0,70

Pamatinformācija

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM)

ir trešais vecākais muzejs Latvijā un vienīgais Latvijas vēstures muzejs pasaulē. Kopš dibināšanas 1869. gadā, LNVM ir kļuvis par lielāko latviešu tautas muzejisko vērtību krātuvi - tā kolekcijās ir vairāk nekā miljons priekšmetu: arheoloģiskajos izrakumos iegūtas senlietas, rotu un monētu depozi, tautastērpi, tradicionālie darbarīki, tautas lietišķās mākslas darinājumi, sadzīves priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti, kartes, gravīras, gleznas u. c. Latvijas vēstures liecības. Muzeja misija ir Latvijas valsts un tautas interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules garīgās un materiālās kultūras liecības no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām, kam ir arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme.

LNVM īsteno izstāžu darbību Latvijā un ārvalstīs, veic pētniecisko darbību, organizē konferences un seminārus, sadarbojas ar Latvijas skolām, iestādēm, izdod rakstu krājumus un citas publikācijas.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nodaļas ir Āraišu arheoloģiskais muzejparks un „Dauderi”.

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKO MUZEJPARKU

veido 9.-10. gs. latgaļu nocietināta dzīves vieta – ezerpils (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis) un tās rekonstrukcija, 14.-17. gs. viduslaiku pilsdrupas (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis), un teritorija ar akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijām, kuri izvietoti 12 ha lielā teritorijā Āraišu ezera krastā netālu no Cēsīm. Kopš 20. gs. 90. gadu sākuma to attīstīja kā Baltijā pirmo brīvdabas arheoloģisko muzeju. Citu līdzīgu muzeju vidū Eiropā Āraišu arheoloģiskais muzejparks izceļas ar unikāliem arheoloģiskiem atradumiem, rekonstrukcijas atrašanos oriģinālā vidē un Vidzemei raksturīgo, labi saglabājušos kultūrvēsturisko ainavu, kas pozitīvi kontrastē ar mūsdienu urbāno vidi.

„DAUDERI”

izvietoti vēsturiskā ēkā Sarkandaugavā - bijušā "Waldschlösschen" īpašnieka Ādolfa fon Bingnera ģimenes villā. Jau laikabiedri to atzinuši par vienu no glītākajām Rīgas privātmājām. No 1937. līdz 1940. gadam tā kalpoja par Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidenci.

Pateicoties trimdas mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa ieinteresētībai, 1990. gadā tika izveidots Latvijas Kultūras muzejs „Dauderi”.

2010. gadā muzejs kļuva par LNVM nodaļu.

„Dauderi” piedāvā ne vien izstādes, bet arī telpas un brīvdabas teritoriju dažāda rakstura pasākumiem.